

насилля стає звичною, повсякденною практикою, воно супроводжує весь період становлення раннях держав та, врешті-решт, призводить до появи могутніх імперій. В Середі віки збройне насилля використовувалося як засіб переселення народів, вирішення міжусобних та релігійних конфліктів. Нові часи в історії Західної цивілізації розпочинаються циклом революційних війн та становленням колоніальних імперій, що надало можливість первинного накопичення капіталу. Намагання низки держав зберегти колоніальні завоювання та бажання перерозподілу їх іншими призвело до Першої та Другої Світових війн. У другій половині XX ст. економічні причини застосування збройного насилля поступаються геополітичним. Основою передумовою розв'язання збройних конфліктів стає протистояння двох центрів біполярного світу.

Розпад соціалістичного табору, поява нових впливових геополітичних центрів, становлення інформаційного суспільства, призвело до чергових змін у першопричинах застосування збройного насилля та засобах його реалізації. На нашу думку, проблема збройного насилля у сучасну добу потребує додаткового глибинного аналізу та узагальнення, тож у подальшому актуальним є присвятити зазначеній темі окрему розвідку.

Список використаних джерел

1. Феденко О. В. Еволюція змісту сучасної війни / О. В. Феденко, В. В. Панасюк // Військово-науковий вісник. – 2015. – Вип. 24. – С. 219–230.
2. Макаренко Н. Г. Філософсько-концептуальний вимір категорії «війна» в історії філософсько-політичної думки / Н. Г. Макаренко // Філософські обрії: Науково-теоретичний часопис. – 2004. – №12. – С. 152–164.
3. Лавриненко В. М. Війна як суспільний феномен (філософсько-економічні виміри) / В. М. Лавриненко, М. М. Логінов // Парадигмальні зрушення в економічній теорії XXI ст.: матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. (15–16 жовт. 2015 р.) / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка; редкол.: В. Д. Базилевич (голов. ред.) [та ін.]. – Київ: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2015. – С. 163–167.
4. Бадах Ю. Причини виникнення та класифікація воєнних конфліктів / Ю. Бадах // Воєнна історія. – 2003. – №3–4. – С. 83–89.
5. Тері Ірен. Адамове ребро. Повернення до демократичного парадоксу // Esprit. – №273. marsavril. – 2001. (Реферативний огляд SENTENTIAE: наукові праці спілки дослідників модерної філософії (Паскалівського товариства). – IV. – 2001. – №2. – С. 78–90.
6. Снесарев А. Філософія війни. Глава III. Война в історическої перспективі // Воєнно-історический журнал. – 2002. – №3. – С. 112–118.
7. Арон Р. Мир і війна між націями / Р. Арон; пер. з фр.: В. І. Шовкун; пер. з фр. [та ін.]. – Київ: Юніверс, 2000. – 685 с.
8. Блок М. Феодальне суспільство: Пер. з фр. – К.: Вид. Дім «Всесвіт», 2001. – 528 с.
9. Мизес Л. Человеческая деятельность: Трактат по экономической теории. – М.: Экономика, 2000. – 878 с.
10. Кембриджская экономическая история Европы Нового и Новейшего времени. – Т.2. – М.: Изд-во Института Гайдара, 2013. – 624 с.
11. Капитанец И. М. Битва за мировой океан в «холодной» и будущих войнах. – М.: Вече, 2002. – 544 с.
12. Капитанец И. М. Флот в войнах шестого поколения. – М.: Вече, 2003. – 480 с.

References

1. Fedenko O. V. Evolyutsiya zmistu suchasnoyi viyny / O. V. Fedenko, V. V. Panasyuk // Viys'kovo-naukovyiy visnyk. – 2015. – Vyp. 24. – S. 219–230.
2. Makarenko N. H. Filosofs'ko-kontseptual'nyy vymir katehoriyi «viyna» v istoriyi filosofs'ko-politychnoyi dumky / N. H. Makarenko // Filosofs'ki obriyi: Naukovo-teoretychnyy chasopys. – 2004. – №12. – S. 152–164.

3. Lavrynenko V. M. Viyna yak suspil'nyy fenomen (filosofs'ko-ekonomichni vymiry) / V. M. Lavrynenko, M. M. Lohinov // Paradymal'ni zrushennya v ekonomichniy teorii XXI st.: materialy II Mizhnar. nauk.-prakt. konf. (15–16 zhovt. 2015 r.) / M-vo osvity i nauky Ukrainy, Kyiv. nats. un-t im. T. Shevchenka; redkol.: V. D. Bazylevych (holov. red.) [ta in.]. – Kyiv: KNU im. Tarasa Shevchenka, 2015. – S. 163–167.

4. Badakh Yu. Prychyny vynyknennya ta klasyfikatsiya voyennykh konfliktiv / Yu. Badakh // Voyenna istoriya. – 2003. – №3–4. – S. 83–89.

5. Teri Iren. Adamovo rebro. Povernennya do demokratychnoho paradoksu // Esprit. – №273. marsavril. – 2001. (Referativnyy ohlyad SENTENTIAE: naukovy pratsi spilky doslidnykiv modernoyi filosofiyi (Paskaliv's'koho tovarystva). – IV. – 2001. – №2. – S. 78–90.

6. Snesearev A. Filosofiya vojny. Glava III. Vojna v istoricheskoy perspektive // Voennno-istoricheskij zhurnal. – 2002. – №3. – S. 112–118.

7. Aron R. Myr i viyna mizh natsiyamy / R. Aron; per. z fr.: V. I. Shovkun; per. z fr. [ta in.]. – Kyiv: Yunivers, 2000. – 685 s.

8. Blok M. Feodal'ne suspil'stvo: Per. z fr. – K.: Vyd. Dim «Vsesvit», 2001. – 528 s.

9. Mizes L. Chelovecheskaja dejatel'nost': Traktat po jekonomicheskoy teorii. – M.: Jekonomika, 2000. – 878 s.

10. Kembrizhskaja jekonomicheskaja istorija Evropy Novogo i Novejshego vremeni. – T.2. – M.: Izd-vo Instituta Gajdara, 2013. – 624 s.

11. Kapitanec I. M. Bitva za mirovoj okean v «holodnoj» i budushhih vojnah. – M.: Veche, 2002. – 544 s.

12. Kapitanec I. M. Flot v vojnah shestogo pokolenija. – M.: Veche, 2003. – 480 s.

Bader A. V., Candidate of History Science, Docent of Politology and Science of Law Department, GI «Luhansk Taras Shevchenko National University» (Ukraine, Starobilsk), bader@meta.ua

The apparition and spread of armed violence in the world

It was found that the leading causes of influencing the emergence of armed violence are climate changes and adapting to them human. The extent and effects of armed violence in the period of formation and development of early states are investigated. It was found that armed violence in the Middle Ages due to several groups of war – a war that had the aim of migration of peoples, religious and internecine conflicts. It was revealed that the New Age is characterized by revolutionary armed confrontations and colonial wars. It is indicated that the economic factor was the lead in the deployment of the First and Second World Wars. It was established that the basis for armed conflict unleashed after the Second World War lay is not economic, but geopolitical reasons. It was revealed that in the late twentieth century changing causes of armed violence and significantly improved its implementation technology.

Keywords: armed violence, historical periods, political process.

УДК 32

Aliyev A. Sh.,

Candidate of Doctor of Philosophy, Institute of Political Studies of the Academy of Public Administration under the President of the Republic of Azerbaijan (Azerbaijan), amid.aliyev.shirxan@gmail.com

INTERNATIONAL MIGRATION POLICY: ESSENCE AND CONTENT

The author attempts to explain an essence and content of international migration in the featured paper. That end, a history of migration, theories, and conventions of migration are reviewed. A wide coverage is given to a history of migration. The paper also reflects information about the migration theories of the twentieth century. The specialized international institutions on migration are also noted. Furthermore, the author emphasized Ravenstein's laws of migration as a basis of migration theories. The paper features with the information about the status of states and citizens, which are subject of international migration.

Keywords: international migration policy, theories of migration, laws of migration, history of migration.

(стаття друкується мовою оригіналу)

Migration processes and international migration policies of the modern international relations system attract more attention of the world's countries and international organizations. This is no coincidence. In 2015, the number of

migrants worldwide reached to 232 million. UN the Secretary-General, Ban Ki-moon, noted this in his speech dedicated to «International Migrants» Day on December 18 [1]. The figure was 154 million in 1990. Despite the fact that the most of the migrants are from developing countries, they live in more developed countries [2]. We can say that in the last fifteen years, the number of migrants in the world increased by 50%. This, in turn, results in the formation of various implications.

Generally, it is important to consider the following steps for understanding the content of international migration policy and international migration:

1. Legal definition of migration and international migration terms;
2. History of migration;
3. Factors affecting the migration;
4. Theories of migration;
5. Worldwide demographic figures;
6. Modern migration centers;
7. International organizations.

The study of the development of migration processes in a state level becomes more efficient based on the made-up migration policy. Because spontaneous controlling and management of migration processes can result in serious implications. Irregular or otherwise, uncontrollable migration can turn into undesirable challenges. The preset and programmed migration policy is required to prevent these challenges. By virtue of this policy, each state can avoid the adverse consequences of the migration processes. For that end, international migration policies are globally implemented in the framework of international relations in the last decade. What are meant by international migration and international migration policies? What are the essence and the content? Our main goal is to find answers to these questions.

Contemporary political literature explains international migration and migration as follows:

Migration (in latin: *migration* – movement) – is the temporarily or permanently movement of people from one country to another [3].

The term **international migration** can be understood as the movement of people who leave hometown or permanent residence country. In this case, people move across international boundaries [4]. As seen from the definition the main point is the movement of people across international boundaries. Migrants who are moving within a country are not international migrants. Therefore, there is a discrepancy between internal and international migration.

Migrants follow the fundamental principles of migration during international migration. These principles are the main driving factors of migration processes up to date since migration occurred. Even Ernst George Ravenstein, who drafted the laws of migration for the first time in history, reflected these principles in his laws. These laws are listed below:

1. Most migrants move only a short distance;
2. Migration is carried out step by step (there is a process of absorption, whereby people immediately surrounding a rapidly growing town move into it and the gaps they leave are filled by migrants from more distant areas, and so on until the attractive force [pull factors] is spent. There is a process of dispersion, which is the inverse of absorption;
3. Long-distance migrants go to one of the great centers of commerce and industry;

4. Each migration flow produces a compensating counter-flow;

5. Natives of towns are less migratory than those from rural areas;

6. Females are more migratory than males; (later Ravenstein added: it is about the internal migration, the international migration dominated by men);

7. Major of migrants are young adults. Families rarely move outside their hometown;

8. Large towns increase much more rapidly in population by migration rather than natural population growth;

9. Volume of migration increases in proportion to the development of industry, trade, and transport;

10. Migration is mainly focused in the areas of agricultural industry and trade centers;

11. Economic factors are the main cause of migration [5].

As can be seen, each of the above-mentioned laws is actively involved in the migration processes of the modern world. Despite differences in content and meaning, these laws have enough influence the formation, development, and adjustment of the migration processes in any case. Today's migration processes are almost different versions of Ravenstein's laws of migration. We need to look at a history of migration to understand the nature of international migration. In fact, the history of migration indicates a long process of migration and displacement of people that lasted from the creation of the first human being up today. In general, the history of migration comprises the following stages:

1. Migration of ancient world;

2. Slavery during migration;

3. Feudal era migration;

4. Great geographical discoveries during migration;

5. Migration of industrial society;

– Migration of rural population of Ireland to the UK, mass migration to colonies of the US and occupation of South Africa, Australia and New Zealand by Europeans coincides with this period;

6. Migration of the twentieth century.

According to archaeologists, originated in Africa about 200 thousand years ago, humanity has spread over the world – in Europe, Asia, Australia, America. It is proved that approximately in 1190 BC the Phoenicians arrived in Canaan and gave the area the name of Palestine. It is proved that in 587 BC, 95% of Jews were taken away from Palestine to the Babylonian slavery, and in 538 – the Persian king Cyrus freed them and they returned to their homeland. The Celts arrived in Italy, the Balkans, Northern Spain, and Portugal. Goths and Vandals settled in Southern Russia and in the Carpathians. Historians call this wave of migration the 'Great Migration' [6]. This was recorded as a first mass migration in history. In the IV century BC, oriental tribes for unclear reasons began a mass migration to Europe. The Great Migration had serious consequences for this period. The Germanic vandals, giving way to the Huns, invaded Rome resulting in the collapse of the Roman Empire, the ancient world's greatest empire.

The second greatest migration happened in the era of the Crusades. Since 1092, European citizens began active promotion of the East. The aim was simple – a lack of living space in Europe, but it was carried out under the guise of religion. This migration lasted almost three centuries. In the fifteenth-seventeenth centuries, a great migration began from European countries in the newly discovered Americas – North and South [7]. The industrial revolution, new invasions, and

colonies in the subsequent period created the conditions for the formation of new migration flows. The World Wars occurred twice in the twentieth century and existence of the bipolar world about 70 years had an impact on the migration flows. There are some processes affecting to formation and development of migration. Firstly, we should determine the direct factors and circumstances affecting any citizen to become a migrant. We define these factors as internal and foreign factors.

Internal factors are those factors that force an individual to leave the place of origin. They are:

1. Political factors – unstable political situation within a country, the existence of political persecution, pressure for political views, mass human rights violations, and the authoritarian political regime and so on.

2. Economic factors – poor economic situation, the absence of middle class, the majority of taxes and duties, lack of entrepreneurship and private business environment, low-rate development of economic indicators.

3. Social factors – low level of health and education, lack of social-oriented politics, bureaucracy, and corruption, lack of employment, a wrong orientation of youth politics, lack of social work.

4. Natural factors – among those factors, the geographical location of the country is more affecting. Thus, drought, lack of drinking water, poor flora and fauna, the weak development of tourism opportunities, lack of access to the sea and other water bodies and etc. can cause migration.

Foreign factors – are those factors, that force an individual to become a migrant. They are:

1. Need for low labor – if an individual cannot be employed in their own country and can be easily employed in a foreign country then he or she becomes a part of labor migration.

2. High wages – here includes high-skilled professionals. An individual who cannot get a proper wage for his or her skills is forced to migrate to other countries.

3. Political and economic stability – if an individual cannot observe political and economic stability in the homeland, meanwhile find these values in the neighboring countries then he or she is forced to leave the homeland.

4. Social insurance – this factor is explained by the state's strong employment benefits. If a government has a well-prepared social policy, then the country could become a favorable destination country for the citizens of other countries.

5. The simplicity of migration procedures – this factor is no less important factor than other listed factors. Because simple visa procedures, lack of xenophobia, fully liberal immigration legislation could lead to the strengthening of migration flow.

As we have seen, both group of factors having enough effect to formation and development of migration processes. If we talk about the more affecting factors, of course, foreign factors are prevalent. Because the events, development, and changes occurring outside the country are more interesting for people. At last moment, this leads them to become a migrant. One of the components comprising the base of international migration policy is the theory of migration. Through theories, we can express an opinion about development, adaptability, investigation as well as future trends of migration. Based on Ravenstein's laws of migration several theories of migration have been developed by a number of academists and researchers. The theory, «Intervening opportunities: a theory relating mobility and distance» of an American socialist

Samuel A. Stouffer was published in 1940 in American Sociological Review. According to him, the distance and the population – are not the main determinant of the migration flow between of the two points. The number of people migrating certain distance is inversely proportional to the number of intervening opportunities between the place of origin and destination. In his opinion, intervening opportunity can be everything that interferes with the migration process. This may be the cost of transport, local laws, the negative attitude of the local population, and so on [8].

The question how far can a migrant move remains in the focus of all classical theories of migration from the formation of Ravenstein's laws of migration up today. George Kingsley Zipf, an American linguist and philologist, in his article «The (P1 P2 / D) Hypothesis: On the Intercity Movement of Persons», published in 1946 in American Sociological Review, based on the laws of Ravenstein investigated the impact of distance on intercity movement. The scientist tried to explain such migration processes in terms of the principle of least effort or least resistance. This principle lies in the fact that people in achieving results always choose the action that requires the least effort from them. The core of Zipf's theory: the value of intercity migration flow depends on the distance between the cities. The money spent, the experienced difficulties increase with the increase of distance [8]. As shown in the above-mentioned theories, the distance is a key factor of migration flows regardless of the type and form. The distance has an important role in international migration processes. If people were migrating to near distances about a century ago, with the development of technology and transport, as well as with the scientific revolution the distances began to increase. For people who want to participate in migration processes by moving from Australia to the United State and from Japan to Brazil, it is enough simply to collect the relevant information about those countries from the Internet to become a potential migrant or stay permanently in the homeland. Likewise, internal migration, push and pull factors play an important role in international migration flows. American sociologist Everett S. Lee talked particularly about this in his article «Migration Theory» («A theory of migration») published in 1966. Lee reformulated the theory of Ravenstein, paying attention to push and pull factors. Thus, Lee pointed out that there are two groups of factors that affect the area of origin and the area of destination – they are: positive and negative. The forces acting on the migrant can be many and diverse. Lee reviewed migration as a balance of pull and push factors between the area of origin and the area of destination [8]. Whereas the formation dates of the above-mentioned theories of migration are different, they fully comply with today's international migration. If we pay close attention, we'll see the existence of border, length or shortness of distances, economic development or regress as well as other factors constitute the basis of the migration process. We should not forget another important point that the world's demographic indicator is one of the factors affecting migration and international migration. The increase and decrease of people number directly influence the activity of migration processes. Thus, if the number of people who left the country is more than the number of people who are coming, then there is a negative balance of migration processes. By contrast of this act, a positive balance occurs. The growth and decline of people in number have a direct connection to labor migration. Because the growth and decline of people in number firstly affect the country's labor. Currently,

the world's population is 7.3 billion people, according to UN estimates. For the difference, it can be noted that the figure was 7 billion people in 2011. China, India, USA, Indonesia, and Brazil share the major part of the world's population [9]. Two traditional centers of international migration are the United States and Western Europe. As for the US, the labor force of this country historically formed by immigrants. In the 1950s the United States have adopted policies to attract highly qualified staff, which is done up to now. In the 1970s, the number of legal immigrants in this country reached 4.5 million people [10].

Another traditional center of international migration is Western Europe. According to the estimation of the International Labor Organization, the 25% of the world's foreign labor are employed in Western Europe. Average annual growth of foreign labor is 600 thousand people, and together with their families – not less than 1.3 million people. In the 1980s, though there was some reorganization of the structure of foreign workers' employment, the inflow to the EU hardly slowed. Only in the 1990s, it began to show a downward trend. Germany, France, and the United Kingdom remain leaders for the number of immigrants in Europe. Economic growth and development of peripheral capitalism have led to an emergence of new regional workforce centers in 60–70s. Among these centers are the oil-producing Middle East – United Arab Emirates, Qatar, Kuwait, etc. Only in the mid of 90s, there were about 4 million labor migrants in Saudi Arabia.

Another important center of labor attraction is Australia. The country uses about 200 thousand foreign workers. Like the United States, Australia aimed at assimilation of immigrants [11]. The inevitability of management of migration by organizational structures is directly related to the development history of migration. Thus, availability of an organization for regulation of worldwide migration movement, that initially occurred as a spontaneous act and structurally organized in later stages by covering large areas and people, has become an important factor. Because, migration shall be reviewed not only as the movement of people, but also as remittances of migrant workers employed (remittance), a large scale of brain flow, the presence of potential terrorists in these processes, an illegal crossing of the border, and finally as a joining process of culture and traditions.

International Organization for Migration (IOM) was established in 1951, and the main precondition for its creation was the need to control large flows of migrants in Europe, as a consequence of the by World War II. Since its inception, the organization has helped more than 11 million people. It's headquarters is located in Geneva. IOM, together with its international partners is undertaking the following programs:

1. Migration program for humanitarian purposes (to help people affected by the conflict and its consequences, refugees and returnees, displaced persons);

2. Migration program for development (preventing the flow of skilled labor in the state, investigating the needs and interests of local population in the origin and host countries);

3. Technical Cooperation Programs (provision of advisory services to intergovernmental and non-governmental migration organizations, to develop the necessary comprehensive measures to address migration issues in a changing international environment);

4. To carry out researches and analysis of information (to organize regional and international seminars and conferences

to discuss the problems of migration, to carry out researches about the causes and consequences of migration, the needs, and status of migrants).

Currently, the International Organization for Migration has 124 member states and 16 observer states [12].

Another important institution is International Labor Organisation (ILO). The ILO was established as an agency of the League of Nations following the treaty of Versailles in 1919. As of 2012, the ILO has 187 member states. The headquarters of the organization is located in Geneva. The reasons for the formation of the ILO are:

Political reason – The first reason for the creation of the ILO served as the revolution in Russia and some other European countries. The ILO organizers decided to create an international organization dedicated to the world to promote social progress, the establishment and maintenance of social peace between different segments of society, the resolution of emerging social problems peacefully.

Social reason – Heavy and unacceptable were the working conditions and lives of workers at the beginning of the XX century. They were subjected to ruthless exploitation; their social security is practically absent. Social development lagged behind the economic, which hindered the development of society.

Economic reason – The desire of individual countries to improve the situation of workers caused an increase in costs. This required solutions of contradictions in labor relations between the state, employers and employees in most countries [13].

In addition, it should be noted that the international conventions play an important role in the management and regulation of the international migration. Conventions adopted in different years constitute a legal basis for international migration involving refugees, stateless persons, and other important components of the migration. The most important conventions are:

1. The International Convention on the Protection of All Migrant Workers and Members of Their Families – 18.12.1990;

2. The Vienna Convention on Consular Relations – April 24, 1963;

3. The European Agreement concerning the Provision of Medical Care to Persons during Temporary Residence – October 17, 1980;

4. The International Convention for Suppression of the Financing of Employee Involvement, Their Use and Training – December 4, 1970;

5. Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms – November 4, 1950.

As you can see, we have reviewed history, theory, and conventions of international migration to explain the content of international migration. Hence, it should be noted that international migration is a part of international relations and it is dynamically developing. For countries, it is impossible to remain outside the migration processes. Because, economic difficulties and problems may arise at least on every continent, in every country, depending on various reasons. While, it is inevitable to be the subject of migration.

References

1. [http://news.bigmir.net/world/962042-Kolichestvo-migrantov-v-mire-dostiglo-232-mln --- OON chelovek](http://news.bigmir.net/world/962042-Kolichestvo-migrantov-v-mire-dostiglo-232-mln---OON-chelovek)
2. <http://voprosik.net/mezhdunarodnaya-migraciya-k-2014/>
3. <https://az.wikipedia.org/wiki/Migration>

4. http://publications.iom.int/system/files/pdf/handbook_on_migration_terminology.pdf–60
5. <http://psibook.com/sociology/zarubezhnye-teorii-migratsii-naseleniya.html>
6. http://emigration.russie.ru/news/7/10735_1.html
7. <http://otvet.expert/migraciya-v-istorii-chelovechestva-kakie-massovie-migracii-bili-v-mire-1470622>
8. <http://psibook.com/sociology/zarubezhnye-teorii-migratsii-naseleniya.html>
9. https://ru.wikipedia.org/wiki/Население_Земли
10. <http://uchebnik-online.com/122/904.html>
11. <http://uchebnik-online.com/122/904.html>
12. https://ru.wikipedia.org/wiki/Международная_организация_по_миграции
13. https://ru.wikipedia.org/wiki/Международная_Организация_Труда

Алієв А. Ш., кандидат доктора філософії,
Інститут політичних досліджень Академії державного
управління при Президенті Азербайджанської Республіки
(Азербайджан), amid.aliyev.shirxan@gmail.com

Міжнародна політика міграції: сутність та зміст

Автор зробив спробу пояснити сутність і значення міжнародної міграції. З цією метою в роботі розглядаються історія міграції, теорії, а також традиції міграції. Важливе місце в роботі приділяється історії міграції. Вона також містить інформацію про теорії міграції ХХ століття. Автор також зазначив спеціалізовані міжнародні інститути, які займаються питаннями міграції. Крім того, автор приділив особливу увагу законам міграції Е. Г. Равенштейна, що становить основу теорії міграції. У статті міститься інформація про статус держав і громадян, які є суб'єктами міжнародної міграції.

Ключові слова: міжнародна політика міграції, теорії міграції, закономірності міграції, історія міграції.

УДК 32.019.5:321.03

Воробйова Г. Ю.,
аспірантка, Київський національний
університет ім. Тараса Шевченка
(Україна, Київ), vorobiovaganna@gmail.com

Вплив політичних метафор НА ПРИЙНЯТТЯ ПОЛІТИЧНИХ РІШЕНЬ

Аналізуються механізми прийняття політичних рішень. Автор розглядає основні приклади використання політичних метафор різними суб'єктами, які приймають участь у процесі прийняття політичних рішень. У тексті акцентується увага на маніпулятивній складовій політичних метафор, завдяки якій суб'єкт політичної діяльності досягає необхідного для себе рішення та легітимізації своїх дій. До поширених у політичному житті метафор належать метафори організмів, законів природи, машин і похідних від них, війни та захворювань.

Ключові слова: прийняття політичних рішень, політична метафора, неіролінгвістичне програмування.

Політичні метафори у сучасному світі стали дієвим механізмом впливу на суспільство, ефективним механізмом у боротьбі з опонентами та компонентом побудови політичного іміджу. Така функція політичної метафори давно використовується у якості політичної технології під час прийняття політичних рішень. Завдання метафори у даному процесі – розробити ефективний механізм який би уніфікував та систематизував процес формування, прийняття та реалізації політичних рішень у відповідності до демократичних норм взаємодії влади та суспільства. Незважаючи на те, що у тоталітарному суспільстві вплив політичних метафор найбільший, зумовлений наявністю пропаганди у всіх сферах суспільного життя, у даній статті акцент робиться на процесі прийняття рішень у демократичному суспільстві.

Метафора – не тільки елемент мислення, а й спосіб передачі інформації, що робить її вплив на прийняття

політичних рішень значнішим. Дослідник А. Соловйов та В. Пугачов у книзі «Вступ до політології» наголошують, що існує декілька етапів прийняття політичних рішень – підготовчий (аналіз порядку денного та формування проблеми) та виробленні рішення. Зазвичай, політичну проблему на підготовчому етапі інтерпретують як історію, при якій попередні політики стали причиною того, що наразі поганий стан у суспільстві. Метафора входить у список символів наряду з синекдохою, які суб'єкти політики використовують для позначення проблеми, що є початковим етапом процесу формування політичного порядку денного.

Моделюючи функцію метафори докладно дослідили у ХХ столітті, коли у політичній лінгвістиці виникає новий напрямок дослідження – когнітивний. Тезу про те, що метафора не є лише риторичною та поетичною фігурою мови, а вкорінена безпосередньо у мислення людини висунули дослідники Дж. Лакофф та М. Джонсон. У контексті цього напрямку дослідження їх послідовники виявили, що метафора є дієвим механізмом усвідомлення дійсності. Дослідник Алексєєв вказує на те, що метафора володіє двома характеристиками: емоційний вплив та моделювання дійсності [4, с. 129]. Ці особливості виконують функцію розпізнавання політичної діяльності, у випадку використання у мові політика, а також розуміння.

У книзі «Слово в действии» за редакцією Т. Ушакової та Н. Павлової, використовуючи інтент-аналіз дослідження політичних промов, наголошується, що основні метафори, які використовують у політичній промові, це метафори будівництва, суперечки, війни, спорту, транспорту, механізму, геометрії та рослини.

У контексті прийняття політичних рішень існують три типи метафор:

1. метафори, які виконують функцію як розпізнавання, так і розуміння.
2. метафори, функцією яких є посилення емоційного впливу.
3. метафори, основною функцією яких є моделювання дійсності.

Розпізнавання метафор, наголошують автори, дає змогу зробити розрізнення між живими та неживими метафорами. Деякі мовленнєві конструкції підлягають під критерій живих метафор, проте такими не є. Наприклад, боротьба зі злочинністю, шлях до вирішення проблеми, будівництво державних структур, суперечка – це війна (яку ввели ще Дж. Лакофф та М. Джонсон). Такі метафори називаються мертвими і не використовуються для емоційного впливу на опонента та суспільство. Вони мають значення, наприклад, якщо реально відбувається будівництво державних інститутів [4, с. 127].

Дослідниця Д. Стоун у книзі «Парадокс політики» зазначає, що політичні метафори це важливе знаряддя стратегічних тверджень у політиці. Політичні метафори не тільки описують проблему, але й пропонують варіант вирішення її, саме тому вона є елементом пропаганди. Вчені М. Рейн та Д. Шон ввели у науковий обіг поняття «нормативний стрибок», що означає перехід у політичній метафорі від опису до припису.

Конструкція, за якої сутність метафори («а схоже на б») набуває політичного характеру, коли в оповіді про соціальну послугу проблема визначається як «розд-рібність», а порятунок визначається як «координація»,